

Vážení spoluobčania,

opäť sú tu Vianoce a blížiaci sa Nový rok. Mnohým z nás sa v mysli vybaví posledné Vianoce či oslavy Nového roka. Možno si v duchu povzdychneme, že tento krásny čas trvá len krátko.

Áno, je to tak. Žijeme v uponáhľanom svete a aj to prepo-trebné pozastavenie sa počas Vianoc bolo akési krátke, ako by to bol len predĺžený víkend, počas ktorého sme sa snažili zabudnúť na každodenné problémy, staré spory alebo sme sa v spomienkach obracali na svojich blízkych, ktorí už nie sú medzi nami.

Mnohí z nás sa pri pohľade na bezbranné Božie dieťa v jas-ličkách snažia zažehnať všetko zlo a nenávisť, aby sme do nového roka vstupovali s čistým štítom. Na Vianoce sme si bližší ako inokedy aj preto, lebo chceme byť blízko seba, za-spomínať si na naše detské časy pri vianočnom stromčeku, či sa v spomienkach vrátiť ku krásnym okamihom v našich živo-toch. Chceme si aspoň teraz pripomenúť, aké to je potešiť sa z radosti našich detí, vnúčat, ale aj dospelých.

V tomto krásnom čase sa opäť vieme tešiť aj z maličkostí a je

nám dobre aj z toho, že väčšina ľudí okolo nás, naša rodina, priatelia, bližší i vzdialenejší známi, su-sedia majú k sebe o niečo bližšie ako inokedy. V úprimnom úsmeve, vlúdnom slove či ľudskom dotyku je veľké tajomstvo a bohatstvo. A v každom z nás to vyvoláva pocit šťastia, pohody a spolupatričnosti.

Ak si teraz slúbime, že nielen počas nastávajúcích sviatkov, ale aj v Novom roku nebudeme šetriť na dotykoch, úprimných stiskoch rúk, teplých pohľadoch a milých gestách či pohlade-niach, dáme svojim blízkym a priateľom ten najkrajší darček.

Ak sa nám to podarí, môžeme byť spokojní sami so se-bou. Iba v takomto duchu totiž dospejeme k tomu, aby sme mohli byť hrdí na našu sebavedomú občiansku po-spolitosť, ktorá je zárukou jej zdravého, kultúrneho, spoločenského, duchovného i ekonomického rozvoja. Prajeme Vám všetkým, vážení spoluobčania krásne prežitie vianočných sviatkov a úspešný vstup do Nového roka, všetko dobré, pevné zdravie, veľa Božieho požehnania a veľa osob-ných ako aj pracovných úspechov.

Redakcia Muránskych novín

LETNÁ ŠKOLA

16.-20.8.2021 sme na našej škole organizovali LETNÚ ŠKOLU.

V rámci tohto týždňa si žiaci mohli upevniť svoje poznatky z matematiky, prečítať nové knihy, mali možnosť asistovať pri pokusoch. Pripravené aktivity boli realizované hravou formou, ktoré boli doplnené stavaním z lega. Pri návšteve komunitného centra mohli vidieť prácu na krosnách a hotové výrobky, na ihrisku potréňovať športového ducha. Letná škola bola pre žiakov príjemným spostením letných prázdnin.

Ukončením a odmenou bol výlet na

dopravné ihrisko v Revúcej.

Mgr. Slávka Sojáková
a Mgr. Zuzana Labošová

Športovanie v škole počas Koronavírusu – Covid-19

V súčasnej situácii, keď musíme dodržiavať všetky potrebné opatrenia a deti sa nemôžu miešať pri športovaní a používať v kolektíve rôzne športové náčinia, sme sa zamerali na hodinách TSV na začiatku na flexibilitu – strečing a jógu a na ľahkú atletiku. Využívali sme a využívame chodenie na krátke prechádzky, beh, cyklistiku, pretože počas doma sedenia a dištančného vzdelávania málokto si udržiaval kondíciu. Ako športoviská používame nielen areál školy, ale aj futbalové ihrisko alebo intravilán Muráňa, využívame miesta, ktoré nie sú tak frekventované. Na záver minulého škol. roka sme sa zapojili do projektu „...ideme hrať ping-poooooong...“ a to formou triednych kôl. Pre žiakov to bola príjemná zmena a odreagovanie sa. A to nebolo všetko, posledný týždeň v školskom roku sme pre deti pripravili zaujímavú pohybovú

aktivitu, a to výlet na bicykli. Aj keď sme uvažovali nad každoročným „Horským duatlonom“, pre vysoké teploty sme sa rozhodli pripraviť pre nich výlet na bicykloch. Keďže cesta smerom na Poprad bola uzavretá, spokojne a hlavne bezpečne sme mohli ísť ku sysľom na Sysľu lúku -Biele vody Muráň. Tento školský rok sme mohli konečne uskutočniť XXIV. ročník Horského duatlonu v rámci „Európskeho týždňa športu #BEACTIVE“, aj keď sme sa museli riadiť potrebnými opatreniami. Horský duatlon sa konal 14. a 16. 9.2021 v Hrdzavej doline – žiaci ZŠ a žiaci MŠ si zasúťažili v areáli školy. Škoda, že viaceré deti nemajú bicykle v dobrom technickom stave a aj tie prilby už nespĺňajú to, čo by mali, a preto apelujem na rodičov: IDE O BEZPEČNOSŤ VAŠICH DETÍ.

Mgr. Monika Mláková

OKTÓBER

MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

Teplá dlaň a sivé vlasy,
dobré srdce lásku hlási.
Vždy objatie a úsmev milý,
hoc ubúdajú im už sily.
To je naša babka, dedko,
prababka či prapradedko.
Majú pre nás dobrú radu,
k tomu sladkú čokoládu.
Potrebujú našu lásku,
čo vyhladí každú vrásku.

Aby sme ich v úcte mali,
vždy s láskou ich privítali.
Dali by nám veru všetko,
naša babka aj náš dedko.

Október je mesiac, ktorý je oslavou jesene života a pripomienkou úcty k všetkým starším ľuďom, ktorá by mala byť nenásilná, spontánna a nepretržitá po celý rok, pretože oni si ju zaslúžia. Úcta k tým, ktorí tvrdo pracovali, aby sa nám žilo lepšie. Úcta k tým, ktorí sa každý deň vzdávali radostí, ktoré im život ponúkal, aby urobili šťastnými nás, ich deti.

Staroba je prirodzenou súčasťou nášho života. Prichádza často veľmi pomaly a nebadane. Dôležité je uvedomiť si, že napriek možnému postupnému úbytku fyzických síl neznamena, že by sa človek mal vzdávať vecí, ktoré má rád. Treba ich preto stále zapájať do diania v rodine, ale aj celkovo v spoločnosti. Pomáhať im, aby sa pokiaľ možno aj naďalej venovali veciam, ktoré ich tešia, vďaka ktorým sa cítia potrební a ktoré ich robia šťastnými. Aby svoju jeseň života mohli prežívať aktívne a s pocitom naplnenia.

ZO ŠPORTU ZO JDS MURÁŇ

Trojlístok seniorov v Jelšave

Dňa 22. septembra 2021 sa na futbalovom štadióne v Jelšave uskutočnili tradičné okresné olympijské športové hry Jednoty dôchodcov Slovenska. Seniorov na nich bolo akurát, počasie priaznivé, vynikajúce občerstvenie...

Bohužiaľ, obec Muráň reprezentovali iba traja súťažiaci, hoci naša ZO JDS už má bo-

hatú členskú základňu. V rámci svojich možností by však boli radi našich skvelých reprezentantov aspoň ako diváci podporili aj naši mladší spoluobčania.

Pán PAVOL MLÁKAY (1947), ktorý získal tri medaily a Ing. ONDREJ UHRÍN (1958) ešte o jednu viac – teda štyri, naši JDS reprezentovali vo viacerých športových disciplínach

a zaradili sa medzi najúspešnejších súťažiacich. Tretí z trojlístka muránskych seniorov pán JÁN BEŇO (1954) si z Jelšavy odniesol bronzovú medailu za 3. miesto v stolnom tenise. K radosti z úspechu pripájame aj blahoželanie k ôsmim medailám.

Ján Beňo a Mgr. Ján Svoreň

Hubert, podľa legendy akvitánsky princ (656-727) poľoval, holdoval a užíval si život, nectil si poklady a dary prírody v podobe voľne žijúcej zveri.

Podľa legendy o živote samotného sv. Huberta, patróna poľovníkov, od rannej mladosti až po jeho premenu v mnohom jeho život pripomína niektorých ľudí dnešnej doby. Predovšetkým v tom, že človek sa správa k prírode devastačne a samotná príroda všetko len mlčky znáša a čaká, kedy mnohé prečiny voči nej, raz jedným úderom rázne zmení tak, ako sa stalo aj u sv. Huberta. Hubert, podľa legendy akvitánsky princ (656-727) poľoval, holdoval a užíval si život, nectil si poklady a dary prírody v podobe voľne žijúcej zveri. Až raz, keď sa mu Boh prihovril, a zjavil v podobe kríža medzi parohmi jeleňa, ktorého chcel uloviť. Okamžite po tejto skúsenosti sa jeho postoj k životu zmenil. Začal viesť pokorný život, neskôr sa naučil vážiť si zvieratá a prírodu, prijal kresťanstvo, stal sa biskupom a venoval sa misijnej činnosti v oblasti Ardén.

Historici sú však pri hodnotení spomenutej legendy veľmi zdržanliví. Hovoria, že vo svätopiseckej literatúre sa objavuje až niekedy po r. 1400. Ako spoľahlivé uvádzajú o sv. Hubertovi nasledovné údaje: Sv. Hubert pochádzal z významného rodu v severnej Gálii (ter. Holandsko-Belgicko). Dátum jeho narodenia nepoznáme. Niekedy v r. 703-705 sa stal biskupom v diecéze Tongres-Maastricht. Bol nástupcom sv. Lamberta, ktorý zomrel ako mučeník.

Popri vedení diecézy Hubert pôsobil ako misionár v južnom Brabantsku a v Ardennských horách (juhovýchodné Belgicko), kde bolo obyvateľstvo ešte z veľkej časti pohanské. Koncom r. 717 alebo 718 viedol slávnostné prenesenie telesných ostatkov svojho predchodcu sv. Lamberta z Maastrichtu (kde bol pochovaný pri svojom otcovi) do Liège, kde kedysi podstúpil mučenícku smrť a kde ho pochovali v novom, jemu zasvätenom kostole. Biskup Hubert mal však predsa čosi z loveckej záľuby: občas šiel chytať ryby. To sa mu napokon stalo osudným. Keď sa raz

chystal na rybačku, jeho pomocník tak neobratne narábal s udičou, že vážne poranil biskupa na ruke. Rana sa zapálila a spôsobovala Hubertovi stále väčšie bolesti. Uvedomil si, že mu hrozí smrť. Napriek tomu sa usiloval vykonávať biskupské povinnosti. Zároveň si dal pripraviť hrob v kostole sv. Petra a Pavla v Liège.

V druhej polovici mája 727 sa vybral posvätiť nový kostol v Héverlé (Louvain). Avšak na ceste cítil, že ho opúšťajú sily. Zastavil sa v mestečku Tervueren (na juhovýchod od Bruselu), kde po šiestich dňoch zomrel 30. mája 727. Podľa jeho želania ho previezli do Liège a tam ho pochovali v pripravenom hrobe. O šesťnásť rokov neskôr otvorili jeho hrob a jeho telo našli neporušené. Zvesť o tom sa dostala až na kráľovský dvor. Vplyvný majordóm Karolman prišiel osobne s veľkým sprievodom do Liège a dal preniesť biskupove telo do nového hrobu pred hlavným oltárom kostola. Bolo to 3. novembra 743. Tak sa tretí november stal sviatkom sv. Huberta.

Možno práve preto je sv. Hubert patrón poľovníkov, aby každý v sebe našiel lásku a porozumenie nielen k prírode, ale aj k ostatným ľuďom a taktiež mieru vo využívaní odmiern, ktoré nám príroda poskytuje.

zdroj: petrzalcan.sk

Vážení Muránčania,

nastáva

obdobie, kedy

spomíname, ale

aj v modlitbách

pamätáme na

tých, ktorí nás

už predišli do

večnosti.

Venujme im

tichú spomienku

a zapálme

sviečky

a plamienok

spomienok

v našej duši.

Odpočinutie večné daj im, Pane, a svetlo večné nech im svieti. Nech odpočívajú v pokoji. Amen.

„Biela pastelka 2021“

Dňa 24.9.2021 prebiehala po celom Slovensku verejná zbierka „Biela pastelka“, ktorú organizu-

je Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Veľmi nás teší, že už piatykrát sa do tejto zbier-

ky ako spoluorganizátor zapojila aj naša ZŠ s MŠ Muráň /p.Velková so žiakmi 5.A/.

Spoločne sa nám podarilo vyzbierať veľmi peknú sumu 195 €. Aj touto cestou všetkým ľuďom, ktorí prispeli a venovali peňažný dar

ĎAKUJEME!

Od Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska sme v týchto dňoch dostali aj ďakovný list, v ktorom nás informovali, že aj vďaka našej pomoci sa na Slovensku vyzbierala suma 162 825,40 €.

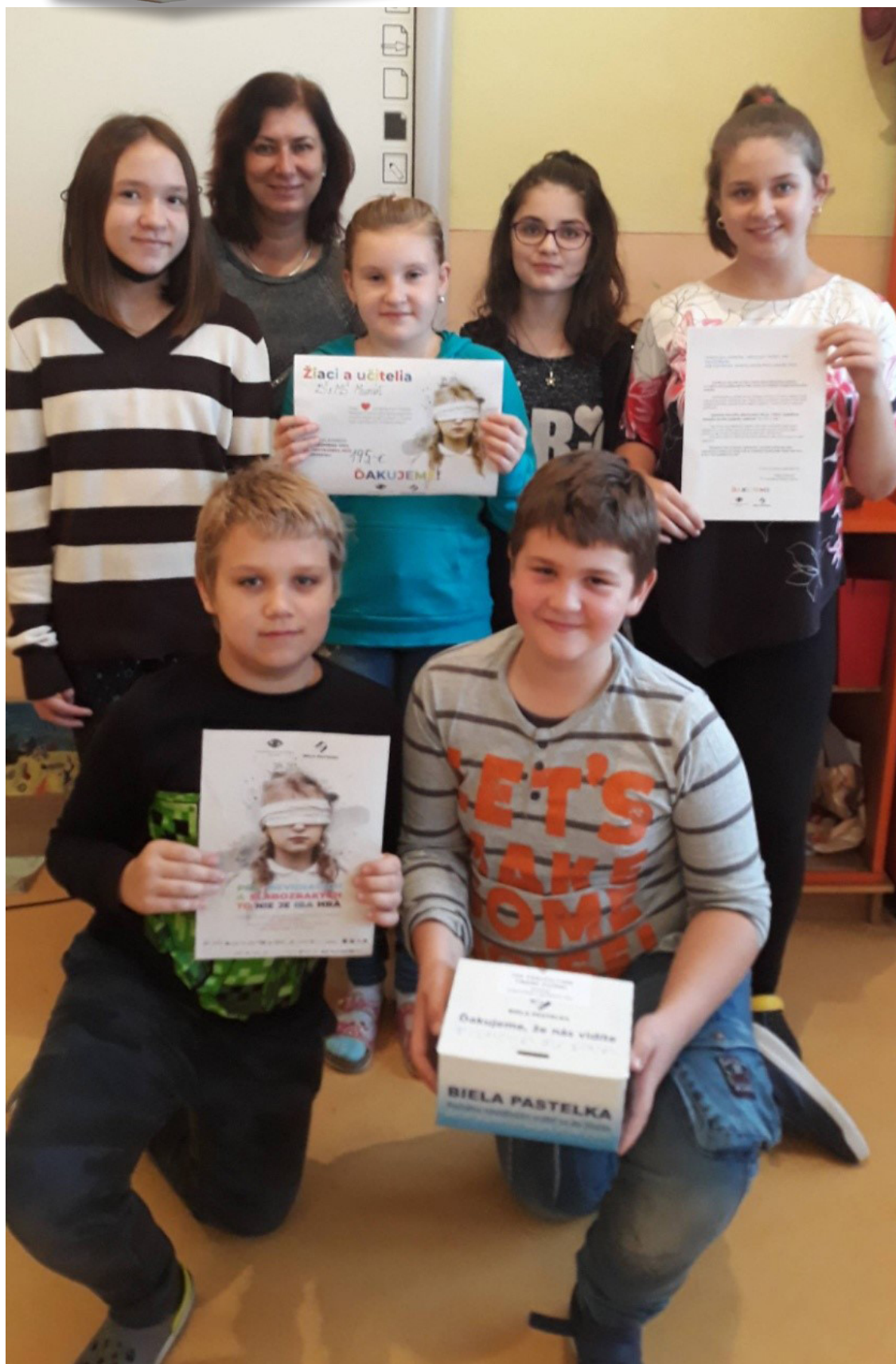
Mgr. Jana Murková, Bc. Beáta Velková a žiaci 5.A

KU DŇU NEVIDIACIH A SLABOZRÁKÝCH

Gitka bola svetlom mamy i krstnej mamy

Dňa 24. septembra 2021 sme aj my v uliciach našej obce stretávali školákov s bielymi pastelkami v doprovode pani učiteľky Beátky Velkovej. Prispeli sme do ich kasičky na podporu nevidiacich a krátkozrakých. Dôverujeme ľuďom, ktorí sa snažia pomáhať zrakovo postihnutým.

Čas na spomienky je vždy a pri tejto príležitosti som rada oživila PRÍBEH BIELEJ PASTELKY z bývalej rómskej osady PRÍSLOP pri Muráni. Nevidiace boli dve mladé sestry DULÁKOVÉ. Neľahký bol ich život aj ich vzdelanie bolo takmer úplne obmedzené, bez akýchkoľvek pomôcok pre nevidiacich. Jednej zo sestier sa narodila dcérka Margitka a druhá sa stala jej krstnou mamou. Malá Gitka sa postupne stávala ich vidiacimi očami, svetielkom ich každodenným. Dnes už aj so svojou vlastnou rodinou s úctou spomína na obe nevidiace ženy, ktoré ju vychovávali s láskou, napriek svojmu obmedzeniu zvládli mnohé životné prekážky.

Deň strašidelných masiek

Z netradičného slovenského sviatku sme si u nás v škole „požičali“ niečo nové a deti v maskách behali na prvom stupni. Zábava spolu s hudbou pri maskovaní nám dodala na dobrej nálade a deti mali konečne možnosť sa po dlhej dobe v škole odreagovať. Halloween je o duchoch a dušiach, ktorých sa treba báť. V tento deň ľudia veria, že mŕtve duše prechádzajú do sveta živých. Tekvica ich má odstrašiť, jedlo pred domom uplatiť, aby išli ďalej a kostým ich má zmiast, aby človeka duchovia považovali za jedného z nich. Veríme, že my sme ich dokonale zmiatli a „nechajú nás na pokoji“ ;-).

SÚŤAŽ O NAJKRAJŠIU TEKVICU

Ani tento rok nechýbala v našej obci „Súťaž o najkrajšiu tekvicu“, ktorú organizuje Obec Muráň každoročne v spolupráci s ZŠ s MŠ Muráň. Všetci si dali záležať a porota mala skutočne náročnú úlohu pri hodnotení. Víťazi sa však našli a týmto im dodatočne gratulujeme a všetkým zúčastneným zároveň ďakujeme!

Obec Muráň bola zase o niečo krajšia keďže všetky tekvice boli vystavené na námestí.

HALLOWEEN

Halloween je „keltský sviatok, predvečer a noc z 31. októbra na 1. novembra pred Sviatkom všetkých svätých“.

Pôvod

Halloween je pomenovanie pre predvečer významného sviatku Samhain, ktorý oslavovalo keltské obyvateľstvo Britských ostrovov. Zostal významným sviatkom aj po prieniku kresťanstva na toto územie. Ducho-

venstvo malo záujem, aby sa pôvodne pohanský sviatok, kde sa slávili rôzne sily, ktoré mali počas tohto sviatku možnosť pôsobiť vo svete ľudí zmenil na oslavu sviatku Všetkých svätých – kde by sa oslavovali všetci známi aj neznámi svätci kresťanskej cirkvi. Pôvodne časť zvykov spojených so sviatkom Samhain prežívala, začala však nadobúdať svetský charakter. Takéto oslavy sa odohrávali v Írsku, Škótsku a severnom Anglicku.

Do Spojených štátov Halloween priniesli írski a škótski prisťahovalci, ale až po 1845 – 1846 (veľký hladomor) sa z neho stala celonárodná udalosť.

V súčasnosti ide o sekulárny sviatok s karnevalovým charakterom, ktorý sa počas 90. rokov 20. storočia rýchlo rozšíril do Európy.

AJ MY TRIEDIME

Triedenie odpadu je dnes veľmi dôležité. Pre začiatok stačí aspoň začať odpad triediť pre následnú recykláciu.

Škola nás vzdeláva a pripravuje na odbornosť, ale aj na každodenný život. K takýmto praktickým zručnostiam patrí aj vypestovanie návyku na triedenie odpadu tak, aby sa stalo prirodzenou súčasťou života.

Prostredníctvom projektov EKOLARM a TRIEDIM, TRIEDIŠ, TRIEDIME sme získali nádoby na trojzložkový

triedený zber. Do modrých nádob patrí PAPIER, do žltých PLASTY a do hnedých BIO odpad – ktorý sa následne vynesie do školského kompostára. Tieto koše vznikli z druhotných surovín – použitých zubných kefiiek a boli vyrobené ne Slovensku. 380 škôl sa zapojilo do projektu a naša škola bola vybraná medzi 70 škôl, ktoré získali koše na triedený odpad.

Veríme, že sa nám podarí žiakov priviesť k tomu, aby sa trochu za-

mysleli a odpad vhodili do správnej nádoby. Pre lepšie vytriedenie sme v triedach určili ZELENE HLIADKY, ktoré sa starajú nielen o správne vy-

triedený odpad, ale aj o poriadok v triede.

Mgr. Slávka Sojáková

Oddychová zóna v školskom areáli

Rodičovské združenie požiadalo o nenávratný finančný príspevok a úspešne sa zapojilo do Grantového programu s názvom „Naštartujeme s Partnerstvom Muránska planina - Čierny Hron“. V stručnom popise sme uviedli, že v záujme rodičov je spolupráca s pedagogickými pracovníkmi, orgánmi štátnej správy, verejnej správy, samosprávy, pričom ide predovšetkým o zabezpečenie a podporu kvalitnej výchovy a vzdelávania našich detí.

Škola má krásny, upravený areál, ktorý je využívaný nielen žiakmi ZŠ s MŠ, ale aj obyvateľmi obce, dôchodcami, turistickými organizáciami, a to hlavne pri organizovaní rôznych športových či kultúrnych akcií. Nachádza sa pri vstupnej brá-

ne do NP Muránska planina. Každý deň prejde okolo množstvo turistov. Do programu sme sa zapojili s projektom pripraveným na úpravu „Oddychovej zóny“. Naším cieľom bolo upraviť a skrášliť prístrešok pri telocvični, aby nekalil celkový dojem. Vďaka projektu od SPP sa škole podarilo upraviť stenu, ktorá ostala zo starej budovy, a bola prekrytá novou strechou, čím vznikol prístrešok s rozmermi cca 5 x 13 m. Potrebovali sme upraviť podlahu v tomto prístrešku, nakoľko tam bol neupravený terén, v jednej časti betón, v druhej časti štrk, ktorým sa zakryli nedostatky.

Vďaka peniazom z Grantového programu vo výške 800 eur, s dofi-

nancovaním ZŠ s MŠ Muráň a Rodičovským združením, sa nám teda podarilo premeniť „stavenisko“ na upravenú, bezpečnú zónu. Keďže bol problém s dodaním tovaru, práce sme začali realizovať až neskôr, ale stihli sme to v termíne. Ako prvé bolo potrebné upraviť terén, s čím nám v rámci Pracovného vyučovania pomohli žiaci 2. stupňa s p. uč. Sabanošom a p. uč. Nociarovou, no musím pochváliť aj štvrtákov, ktorí tiež prispeli svojou silou v rámci Hasičského krúžku s p. uč. Sojákovou. Ďalším krokom bolo zamerať výšky, aby sme mohli osadiť obrubníky. Poprosili sme p. D. Laboša,

pomohli, pustili sme sa do samotného zakladania dlažby, čo sme si rozvrhli do dvoch dní. V prvý deň nám pomohli aj ženy, ktoré pracujú na aktivačných prácach v našej obci, a podávali dlažbu. Po uložení dlažby bolo ešte potrebné vyšpárovať jemným pieskom a pochodiť žabou. Okrem už menovaných, by som sa chcela poďakovať aj ďalším, nie len rodičom, či rodinným príslušníkom, ktorí nám veľmi pomohli pri zakladaní dlažby, a to deťom z KC pod vedením p. B. Pušku, M. Riganovi, R. Hajdúkov, p. Š. Vrbjárovi, J. Súkeníkovi, I. Mušukovi, M. Dendešimu, J. Gábrišovi, V. Vrbjárov, A. Laurenčí-

ktorý nám prispel nielen finančne, ale pomohol aj s celou realizáciou daného projektu. Pracovali sme so suchým betónom, čo nám dosť uľahčilo prácu. Samozrejme, potrebovali sme k tomu niekoho, kto sa do toho vyzná a robil to už. Mysleli sme si, že ďalej to už bude jednoduché. Po dovezení štrku nám ho prišli pomôcť rozhádzať chlapi – dobrovoľníci z Muránskej Dlhej Lúky, ktorých nám poskytol ich starosta. Následne to pán M. Rigan utlačil žabou a ďalší deň sa mohlo pokračovať ďalej. Keď sme sa znovu zišli a pozháňali rodičov, ktorí by nám

kovej, ale aj nášmu pánovi údržbárovi J. Oravcovi a našim deťom.

Po úprave celkového vzhľadu prístrešku, resp. oddychovej zóny, určite zaujme posedenie po mierne náročnej turistike alebo len tak poskytnie miesto na relaxáciu a pozorovanie prírody. Skrášlenie estetického vzhľadu bude mať určite vplyv aj na žiakov školy. Prístrešok sa bude využívať napr. ako učebňa v prírode, na otvorenie a ukončenie školského roka, na rôzne vystúpenia, prípadne na herné aktivity.

Mgr. Zuzana Labošová

Prírodný park Muránska planina

Cesta v reforme národných parkov je rovnováha a kompromis v ich prehodnotení.

Vzhľadom na to, že doterajšie rokovania medzi ochranárskou obcou a dotknutými subjektmi neprišlo posun pre prípravu reformy, musí prísť ku kompromisu a rovnováhe. Ochránárska obec napriek posúdeniu NP Muránska planina medzinárodnou organizáciou IUCN v roku 2016 a jej zaradení do kategórie V - prírodný park, na to nereaguje. Rovnako nereaguje na regionálnu petíciu s vyše 8 tisíc podpismi. Nerešpektuje

ani vlastný novelizovaný zákon o ochrane prírody, ktorý hovorí, že územie národného parku má byť človekom málo pozmenené, čo Muránska planina absolútne nespĺňa. **Keď sa dve strany nevedia dohodnúť, riešením je odborne rozdeliť výmeru národného parku na národný a prírodný park rovnakým dielom.** Minister pôdohospodárstva Samuel Vičan uviedol, že chápe zónáciu národných parkov ako ich **revíziu**. A poukázal na susedné bohatšie Rakúsko s 3,5 % podielom NP z rozlohy krajiny oproti našim 7,5%. Rozdelením národného

Muránska planina

parku Muránska planina na **Národný park a Prírodný park** dosiahneme okamžitú dohodu všetkých dotknutých subjektov. Čo sa vlastne v tomto prípade stane?

Národný park Muránska planina.

Jeho územie bude zahŕňať všetky doteraz vyhlásené národné prírodné rezervácie s piatym stupňom ochrany. Bude zaberat' južné územie NP s dobrou autoregulačnou schopnosťou ekosystémov s dobre nastaviteľnou 50% a neskôršie 75 % bezáshovosťou. Je to územie, ktoré sa najviac približuje kritériám medzinárodnej organizácie na ochranu prírody IUCN.

Otvoria sa dvere pre uvoľnenie peňazí na reformu z plánu obnovy.

Ochránárska obec bude mať svoje územie, kde bude mať možnosť realizovať svoju činnosť a v praxi dokázať teóriu o vzniku nových pracovných miest.

Môže sa rozvíjať turizmus na Muránskom hrade na Hradovej v spojení s kultúrnymi pamiatkami v regióne.

Prírodný park Muránska planina.

Bude zaberat' severnejšiu časť Muránskej planiny s ihličnatými človekom vytvorenými ekosystémami s nízkou autoregulačnou schopnosťou, ktorým bez aktívnej činnosti hrozí rozpad. Toto v dnešnej dobe klimatických zmien znamená - **ísť klimatickým zmenám v ústrety!**

Lesníci si budú robiť svoju robotu prírode blízkym spôsobom.

Pre spoločnosť budú dodávať vysokokvalitnú ihličnatú drevnú hmotu ako čím ďalej, tým viac nedostatkovú surovinu s efektom udržania trvalých pracovných miest **aj pre marginalizované skupiny obyvateľstva.** Tento obrovský problém regiónu Muránska Planina v prípade neriešenia **ohrozí aj samotný turizmus v regióne.**

Lesníci budú prevádzkovať na tomto území chov koní spolu s rozvojom turizmu.

slamené strechy/. Treba sa vžiť do situácie jednoduchého živnostníka. Prácu je v regióne ťažké si udržať, nieto ešte vytvoriť nové pracovné miesto. Potrebu zníženia uhlíkovej stopy podporujú aj lesníci. V riešení tejto problematiky bude podstatné ubúdanie Brazílskych pralesov, kde od roku 1980 po dnešok ubudlo z týchto lesov v rozlohe Francúzka. Dôležitý bude postoj USA, Číny a Ruska ku klimatickým zmenám. Trend budú technológie.

Národný park Muránska planina - Fabová hoľa

Lesníci budú mať možnosť dokázať, že im ochrana prírody nie je ľahostajná. Ponúkajú konkrétny projekt **top biotopu pre hlucháňa hôrneho** vytvoreného odbornou lesohospodárskou činnosťou.

Záverom treba uviesť, že porovnávanie turizmu s lesníckou činnosťou do značnej miery závisí na cene obnoviteľných zdrojov/dreva/, ktoré v súčasnosti raketovo stúpajú hore. **Mladí ľudia aj aktivisti si musia uvedomiť,** že na všetko si musíme zarobiť, **teda aj na ochranu prírody.** Postaviť národné parky na pláne obnovy a eurofondoch nie je trvalo udržateľné. Nezmyslov, čo má živiť vidiek, sme počuli už dosť/od práčky vlny, průtikárstvo, hrnčiarstvo až po

Akékoľvek neodborné a násilné nastavenie parametrov ochrany prírody či na Muránskej planine, alebo na Slovensku, povedie len k nestabilite územia. Majme radšej menej, resp. menších ale skutočných národných parkov. V živote platí, že len veci overené praxou a skúsenosťami skutočne fungujú. Ľudia v regiónoch ju majú, je potrebné to rešpektovať, bez toho to nepôjde. Reformy treba vrátiť z ministerstiev do regiónov. Samosprávy to zvládnu. **Pätnásť samospráv v regióne Muránskej planiny má v reforme Národného parku jasno, vie ju urobiť okamžite.**

Ing. Roman Goldschmidt
starosta obce Muráň
Ing. Cyril Bábelka st.

Národný park Muránska planina

Dobrovoľní hasiči stelesňujú ľudskosť a spolupatričnosť

Prezidentka Zuzana Čaputová prijala v stredu 6. októbra 2021 v Prezidentskom paláci predstaviteľov Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenskej republiky.

zdôraznila, že vo svojom voľnom čase slúžia svojim bližným a podieľajú sa na záchrane ich zdravia, životov či majetku a spájajú našu spoločnosť bez

medzi jednotlivcami a štátom a významnou mierou sa zapájajú do kultúrno-spoločenského života miest a obcí. Navyše vďaka aktívnemu prístupu k deťom a mládeži rozvíjajú ich fyzickú silu, vytrvalosť a vychovávajú z nich svojich nástupcov.

Na záver stretnutia prezidentka všetkým dobrovoľným hasičom zaželala veľa energie a odhodlania v tom, v čom sú nezastupiteľní: v dobrovoľnej verejnej službe pre všetkých občanov. Medzi prijatými predstaviteľmi bol aj náš spoluobčan, dlhoročný funkcionár a veliteľ DHZ v Muráni pán **Ján Melicher**.

Touto cestou mu chceme poďakovať za svoju obetavosť pre pomoc iným a za zveládovanie dobrovoľného hasičstva v obci. Chceme mu tiež zablahoželať k udelenému vyznamenaniu Medaila prezidenta DPO SR, ktoré mu bolo udelené dňa 22. júna 2021 v Dome Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenskej republiky v Bratislave. Medaila sa udeľuje členom, ktorí sa mimoriadne zaslúžili o rozvoj dobrovoľného hasičstva.

Dobrovoľní hasiči podľa prezidentky stelesňujú ľudskosť a spolupatričnosť. V príhovore

ohľadu na politickú či národnostnú príslušnosť. Ocenila, že ich organizácia vyplní priestor

P. Melicher sa na fotke nachádza za pani prezidentkou Čaputovou vpravo.

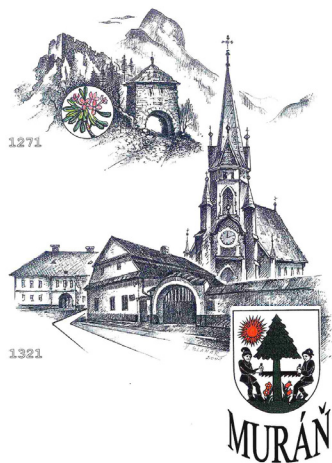
Vážení spoluobčania, milí Muránčania,

dovoľte mi, aby som sa Vám prihovril v predvianočnom

Horou. Som veľmi rád, a to môžem povedať nielen za seba, že komunikáciu sa podarilo čias-

zrealizovala, ale aj všetkým tým ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na odstránení havarij-

jeme robiť ju postupnými krokmi. Gemer je región s vysokou nezamestnanosťou. Vytvorenie a udržanie pracovných miest stojí nemalé úsilie. Verím, že pri osude zonácie zvíťazí zdravý ro-

čase a zhodnotil práve končiaci sa rok.

Tak ako minulý rok, tak aj tento bol a je poznačený pandémiou COVID 19. Stále počúvame správy o počte infikovaných, pripútaných k lôžku a neposlednom rade o počte obetí. Sú to správy, ktoré nám nepridávajú na

optimizme, skôr nás privádzajú k bezmocnosti a zamysleniu sa. Preto si navzájom pomáhajme, budme ohľaduplní a trpezliví, aby sme ľahšie zvládli túto neľahkú situáciu.

Potešujúcou správou z pohľadu obyvateľov nielen nášho regiónu, ale hlavne z pohľadu motoristickej verejnosti je **otvorenie komunikácie II/532** medzi Muráňom a Prednou

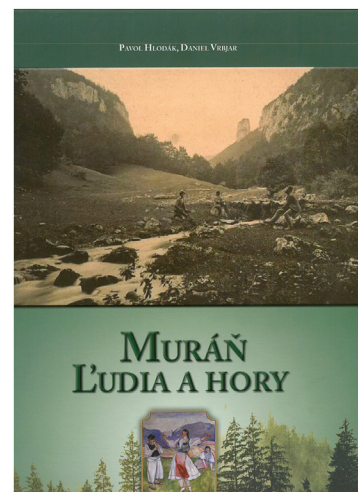
točne otvoriť a spojzdrniť ešte v decembri 2020. Slávnostné odovzdanie celého diela sa uskutočnilo práve tento mesiac. Aj touto cestou sa chceme poďakovať vedeniu BBSK na čele s jej predsedom pánom Lunterom za to, že splnili sľub ktorý nám dali ešte minulý rok a cestu môžeme užívať. Poďakovanie patrí nielen spoločnosti SKANSKA SK, ktorá celú akciu „Sanácia cesty II/532“

ného stavu pre nás tak dôležitej komunikácie.

Vrásky nám stále robí problém **zonácie Národného parku Muránska planina**, ktorý nemá podporu ani v samotnej vládnej koalícii. Tak, ako sme to už viackrát deklarovali, vôbec sa zonácii nebránime, ale žiadame aby sa zohľadnili hlavne potreby obyvateľov regiónu a navrhnu-

zum a nie politické rozhodnutie.

Veľmi ma mrzí, že tento rok, sme si nemohli pripomenúť významné **výročie obce a hradu Muráň**. Podarilo sa nám uviesť do života novú knižnú publikáciu „Muráň - ľudia a hory“, ktorej autormi sú naši rodáci Pavol Hlodák a Daniel Vrbjar. Práve jej uvedenie malo byť súčasťou osláv, ako aj odovzdanie ocenení obce občanom, ktorí sa zaslúžili o rozvoj obce a šírenie jej dobrého mena doma a v zahraničí. Návrhy ocenených, ktoré boli doručené na Obecný úrad v Muráni boli na zasadnutí obecného zastupiteľstva poslancami prejednené a časť z nich bola schválená v zmysle Všeobecne záväzného nariadenia obce

pokračovanie na str. 11

s MŠ Muráň sme podali žiadosť o získanie nenávratného finančného príspevku na **Zníženie energetickej náročnosti zdroja tepla využitím aerotermálnej energie**. Taktiež sa chceme zapojiť do výzvy na získanie nenávratnej finančnej pomoci na **dovybavenie Zberného dvora o zariadenie na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu**.

Na záver mi dovoľte, aby som Vám všetkým, Vaším blízkym a príbuzným poprial krásne sviatky. Nech podmanivá Vianočná atmosféra prinesie pokoj, nádej, lásku a šťastie. Nech Vianočné sviatky prežijete s radosťou so svojimi najbližšími a v tichosti zaspomínate na tých, ktorí nás už navždy opustili. V novom roku nech Vás sprevádza spokojnosť, zdravie a životný optimizmus.

S úctou Ing. Roman Goldschmidt, starosta obce

Muráň. Verím, že keď nám to pandemická situácia dovolí, tak budúci rok sa tento slávnostný akt uskutoční, tak ako aj spoločné posedenie pri príležitosti Mesačnice úcty k starším s Vami skôr narodenými.

Z investičných akcií sme v roku 2021 uskutočnili rekonštrukciu:

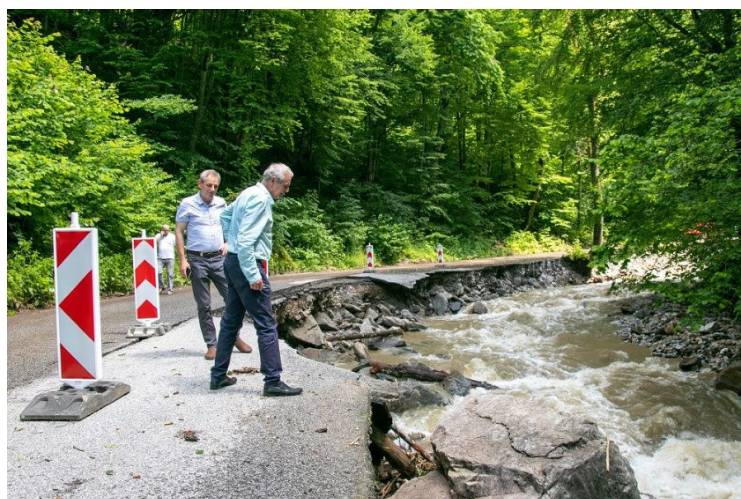
- priestorov Domu smútku
- prístupovej komunikácie k Domu smútku
- odstavnej plochy pred Hasičskou zbrojnicou
- Domu veliteľa na Hrade Muráň

V prípade vhodných poveternostných podmienok sa do konca roka zrealizuje investičná akcia „WIFI pre teba“, ktorej

cieľom je pokrytie obecných priestranstiev internetom.

Z prostriedkov, ktoré nám boli poskytnuté z Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky sme zrealizovali výstavbu **Lanového centra v Nižkovkej dolinke**. Lanové centrum by malo slúžiť hlavne našim deťom, ale aj návštevníkom Muránskej planiny, ktorí k nám zavítajú. Celá táto lokalita by sa mala ešte rozširovať, aby prispela k rozvoju služieb v oblasti cestovného ruchu.

Vo fáze prípravy je projektová dokumentácia na **rekonštrukciu multifunkčného ihriska** v areáli Základnej školy s materskou školou Muráň. Pre ZŠ

SPOD MURÁŇA

Klientka revúckeho zariadenia opatrovateľskej služby Cilka, naša dlhoročná prispievateľka do novín a zároveň ro-
dáčka z Muráňa pani Irena Hegerová s pomocou mesta Revúca zhmotnila svoj umelecký talent v podobe vydania
poézie a prózy. „SPOD MURÁŇA“, nesie názov toto vydanie literárnych prác pani Irenky. My jej chceme v mene Obce
Muráň a redakcie Muránskych novín poďakovať za nádherné slová venované našej Obci Muráň a taktiež jej chceme
srdečne zablažovať a popriať do budúcnosti pevné zdravie.

MURÁŇ, MURÁŇ, DEDINKA MOJA

Muráň, Muráň, dedinka
moja, horami, skalami
si obklopená.

Krákali havrany
nad hradom divoko,
hľadali úkryt na spánok
v skalách vysoko.

Keď súmrak padne
na hory a všetko utícha,
len šum vetra pieseň,
ako matka deťom,
uspávanku spieva.

Dedinka pod horami,
si zo všetkých
najkrajšia.
Zelený koberec lúk
ti na kráse dodáva.

Milujem ťa, dedinka
moja, spomienky
na teba
si ponechať chcem,
veď som v nej prežila
svoju mladosť
a najkrajší detský sen.

SPOD MURÁŇA
z pera Ireny Hegerovej

Sviatok sv. Lucie

Trinásty december bol vedený ako najkratší deň roka a hovorí sa: Svätá Lucia ukazuje svoju moc, prináša najdlhšiu noc

Lucia sa narodila v 3. storočí v Syrakúzach na Sicílii v rodine bohatých kresťanov. V mladosti dala sľub, že zasväť svoj život službe Spasiteľovi. Keď ju neskôr nútili vydať sa za pohanského mládenca, ktorému sa páčili jej krásne oči, nesúhlasila.

Oči si vylúpila a poslala mu

ich. Zomrela mučeníckou smrťou - keď jej prebodol hrdlo. Kto vie, prečo sa práve táto veriaca žena stala v ľudových tradíciách najväčšou zo všetkých bosoriek. V každom prípade sa s týmto dňom spájalo množstvo praktík, ktoré mali pomôcť v boji so zlými silami.

Tu je zopár z nich:

1. Ochrana pred zlom

Večer pred Luciou treba zjesť veľa cesnaku, bývalo zvykom si ním aj spraviť krížik na čelo či na zápästia. Doma sa pri-

pravovala cesnaková omáčka alebo hrianka. Mnohí nechávali cesnak s kúskom chleba a pohárom vody za oknom. Cesnak má totiž moc odohnať zlých duchov.

2. Vymetanie duchov

V predvečer Lucie po domoch chodievali ženy (niekde sa spomínajú aj mladí muži) zahalené do bielych plachiet a s pomúčenou tvárou a bielymi pierkami vymetali z domov a dvorov temné sily, zlých duchov, choroby a trápenia.

3. Mladíci hľadali bosorky

Mladí muži vyrezávali postupne každý deň až do Vianoc stolček, na ktorom nesmel byť ani jeden klinec. Vtedy mal čarovnú moc. Na Štedrý deň si rezbár mal počas omše na tento stolček sadnúť a okolo oltára potom videl tancovať všetky strigy z dediny.

4. Lucia prináša aj bohatstvo

Od Lucie do Vianoc vraj treba v topánkach pod päťami nosiť mince, čo by nám malo priniesť peniaze v budúcom roku.

HRAD MURÁŇ 2021, V RÁMCI PROJEKTU MK SR, PODPROGRAM 1.4.: „Zapojenie nezamestnaných do obnovy kultúrneho dedičstva“

Obec Muráň sa do programu zapojila po deviaty krát na základe pridelennej dotácie MK SR v spolupráci s ÚPSVaR v Revúcej. Po dobu štyroch mesiacov (od 15. júna do 14. októbra) tak zamestnala 8 pracovníkov, z

toho štyroch odborných a štyroch ako pomocné sily.

Tento rok sa práce sústredili hlavne na dokončenie Domu veliteľa aby sme v budúcom roku mohli pokračovať v jeho zastrešení. Opakujúcou sa rutinou boli aj činnosti nevy-

hnutné pre technickú podporu a údržbu hradného areálu. K ďalším činnostiam, ktoré boli vykonávané priebežne počas sezóny, patria: obnova a údržba lavičiek, zábradlí, zbieranie a odvoz odpadkov po turistoch.

S podporou

MINISTERSTVO KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ústredie práce,
sociálnych vecí a rodiny

SV. MIKULÁŠ (6. DECEMBRA)

Dávať a nečakať dar. Taký je hlavný zmysel sviatku svätého Mikuláša, biskupa, ktorý pripadá na 6. decembra.

Na Slovensku i v okolitých krajinách sa na tento sviatok tešia najmä deti, pre ktoré je deň sv. Mikuláša symbolom sladkostí, ovocia a iných darčiekov. Mikuláš sa narodil na južnom pobreží Malej Ázie pravdepodobne v treťom storočí. Pochádzal z bohatej rodiny, najprv sa stal diakonom a kňazom, neskôr bol biskupom v meste Myra v južnom Turecku.

V legendárnom životopise sv. Mikuláša zohráva významnú úlohu číslo tri. Tri boli boháčove dcéry i vrecká zlata, ktorými ich vykúpil, traja boli aj námorníci, ktorých vyslobodil z búrky pri tureckom pobreží, vzkriesil k životu troch zabitých mladíkov a zachránil troch neprávom odsúdených na smrť. Tieto dobré skutky konal pred svojou smrťou a rovnako aj po nej.

Aj vďaka jeho skutkom vznikol zvyk obdarovávať deti darčekom a to každý rok v tento deň. Prečo práve tento dátum? Spája sa s dátumom jeho úmrtia. Sv. Mikuláš zomrel 6.12. v roku 343 (niektoré zdroje uvádzajú aj roky 345 a 352).

Spomienka na bývalého spolužiaka

Dňa 5.9.2021 nás zasiahla smutná správa. Dozvedeli sme sa, že nás navždy opustil náš bývalý spolužiak zo základnej školy. P. Emil Laboš. Spolužiak Emil sa narodil v Muránskej Lehotě. Základne vzdelanie absolvoval na Osemročnej strednej škole v Muráni. Od ukončenia našej školskej dochádzky uplynulo 60. rokov. Počas

tohto obdobia, naša bývalá trieda usporiadala stretnútky. stretli sme sa 5-krát. Hlavným organizátorom našich stretnutí bol práve náš spolužiak Emil, a Božena Tóthová r. Kazimírová.

Emil! Hoci už nie si medzi živými, nevnímaš, a nepočuješ, menom mojim, a menom všetkých bývalých spolužiakov Ti chceme

poďakovať za tvoju snahu, a organizačnú schopnosť. Tvojou zásluhou prebiehali naše stretnutia v dobrej nálade, spokojnosti a úžasnej pohode.

Pri tejto príležitosti chcem spomenúť aj spolužiakov, ktorý nás tento rok navždy opustili.

A to:
PharmDr. Mária Pohorel-

cová, Antónia Kálnová r. Hrbáľová a Milan Laboš.

Naši zosnulí spolužiaci, odpočívajte v pokoji!

Češť vašej nehynúcej pamiatke!

Pozostalým zosnulých vyjadrujeme hlbokú sústrasť.

*Za všetkých spolužiakov
Božena Galovičová*

OPUSTILI NÁS

*Osud je občas veľmi krutý,
nevráti čo raz vzal... Zostanú iba
spomienky a v srdci veľký žiaľ....*

Vladimír Beňo
Helena Beňová
Magdaléna Beňová
Viktor Bettler
Mária Bettlerová
Juraj Dodák
Paulína Duláková
Ivan Krštieň
Milan Laboš
Anna Latináková
Antonín Matula
Milan Mušuka
Roman Nemoga
Ján Szentpeteri
Cecília Toporová
Juraj Vrbjar
František Vrbjar

NARODILI SA

*Nesmelým bozkom začína
rozprávka, končí sa úsmevom
malého dieťatka. To nie
je rozprávka, to je už život
sám, nech veľa šťastia prinesie
i Vám.*

Andrej Súkeník
Martin Mušuka
Stela Šebošíková
Rastislav Horváth
Adrián Dono
Emma Švonavcová
Maximilián Hunyák
Richard Jakub Jáchimec
Kristína Cibulová
Diana Mušuková
Annamária Vavreková
Melisa Boldiová
Emília Samková
Diana Dulajová

OSLÁVENCI

*Nech kvitne úsmev, žiari oči jas, nech zdravie z tela sa ne stráca,
kým bije srdce spoznaj žitia krás, to tajomstvo, čo jediné
sa vypláca.*

60 rokov

Dušan Dulaj
Ján Urda
Ladislav Dudor
Božena Kucuková
Alena Vrbjarová
Mária Olejníková
Janka Keller
Ján Valášek
Ján Krštieň
Peter Mlej
Milan Siman
Jana Mlejová
Pavel Kochjar
Miroslav Sklenárik
Belo Beňo
Slávka Vrbjarová

65 rokov

Vlasta Krštieňová
Mária Laurenčíková
Magdaléna Austová
Božena Matjzová
Stanislav Belán
Július Homola
Jana Dendešiová
František Jarkovský
70 rokov
Drahomíra Sliacka
Eva Berenteová
Juraj Beňo
Štefan Cibula
Božena Krštieňová
Ľubomír Adamec
Želmíra Štefaňárová
Ľubica Šuhajová

Ľubomír Jambrich
Lýdia Frandelová
Viera Štajerová
Zdenka Sklenáriková
Oleg Martinove
Katarína Matajzová

75 rokov

Pavel Dendeši
Alžbeta Halušková
Mária Berzétyová
Alojz Tomko
Emil Huťan
Ružena Cvernová
Priška Forgáčová
Gizela Kisosová
Ján Gilk
Ján Berente
František Frandel

80 rokov

Matej Baksa
Július Berzéty
Magdaléna Laurenčíková
Mária Chocholová

85 rokov

Ján Berzéty

90 rokov

Agnesa Beňová
Pavel Kochjar
Alžbeta Hrbáľová

99 rokov

Anna Kotzmanová

BLAHOŽELÁME

Mirkovi k 60. narodeninám (09. 11. 2021)

Keby som mala talent a pa-
letu,
namaľovala by som anjela,
čo na nás z výšin neba dozerá,
rozťahuje krídla nad nami,
pristál by medzi ľuďmi na
zemi...

Pero a papier pre radosť mám,
oslávencovi pozdrav posielam.
Mirkovi želáme zdravie, po-
hodu,
šťastia veľa, všetko, čo chce!
Bližšie i vzdialenejšie príbuz-
né z Novej ulice (potomkovi

súrodencov Jána, Štefana
a Kataríny Spišákovcov zo sta-
robylého domu v Pastovníku):
Želka a Jarka, Slávka a Miška,
Želka, Magduška a Marienka
a Ruženka (autorka textu)
s rodinami.

SPOMIENKA

Odišla pani učiteľka z Košíc

Mgr. MÁRIA PAYEROVÁ
(1938 – 2021), rod. Spišáko-
vá z Košíc, mala muránske
korene. Jej manželstvo bolo
bezdetné, no vrúcny vzťah
mala so sestrou OLĽGOU
SKLENÁRIKOVOU (1940)
z Muráňa a jej nádherný
kamarátsky vzťah pretrvával
aj so synovcami Radkom,
Slávkom a Mirkom a ich
rodinami, tiež i s ďalšími prí-
buznými. Po smrti manžela
boli jej veľkou oporou.

Vždy nás potešilo, keď
reagovala na obsah našich
obecných novín, a keďže
rada písala poéziu, tak občas
do nich prispela aj básnič-
kou, ktorou vyjadrovala lás-
ku a obdiv rodnému kraju.

SPOMÍNAM

(z decembra 2008)

Tam kdesi uprostred hôr
- v ich lone dedinka moja
drieme.
Nad ňou čnie stíhle bralo
s hradom – svedok histórie.

O tom aj Bystrík Muránsky
spieva – len počúvaj ...
Stáročí prehmelo nad tebou
– Môj Muráň!
Kde sa to všetko podelo ...,
čím pýšil sa hrad tvoj ?

Čas nezastal, plynie ...
prítomnosť histórii ruku po-
dáva,
čaká nato, čo ešte len príde,
na budúcnosť, na nové po-
kolenia.

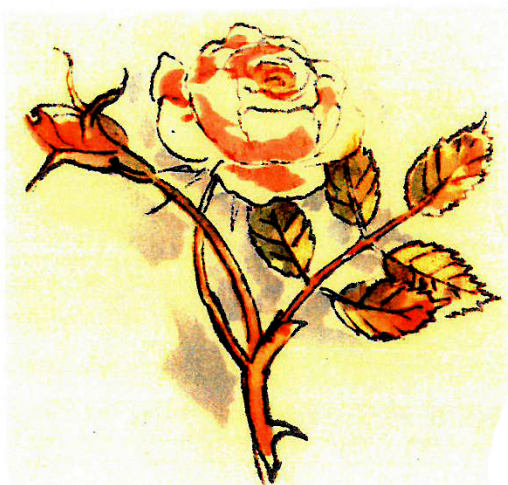
„Čas nezastal, plynie ...“ a my
sme sa s pani učiteľkou z Ko-
šíc navždy rozlúčili na mu-
ránskom cintoríne dňa 23.
októbra 2021. ČEŠT JEJ PA-
MIATKE!

-RS-

700 let?

*Jak je to dlouho, co jsem poprvé
přijela do Muráně?
Krajina, lidé mne očarovali!
Ta nedotčená příroda!*

*Výlety v okolí Muráně se mi vepsaly
do duše nezapomenutelnými dojmy.
Třeba ty tajemné zvuky lesa!
Mátožné stíny, které mne
obklopovaly i dšišly.
Naopak, Popěvky ptactva!
Motýlí! Kytíčky!
Medvědi! Koně!
Zlato, purpur červánků!
Velebný východ slunce!
A ti přátelští lidé!
Když dnes vzpomínám,
srdce rozkoší pookřeje.*

*Přátelé,
Letos budete slavit 700 let
vzniku Muráně.
Přinesu virtuálně kytici plnou
krásných květů a rozsypu
je po kouzelné krajině Muráně.
A budu si tiše přát,
aby těch květů
přátelství, lásky
nikdy neubýlo!
Aby se život přičinil i nadále
o tyto nejvzácnější plody.*